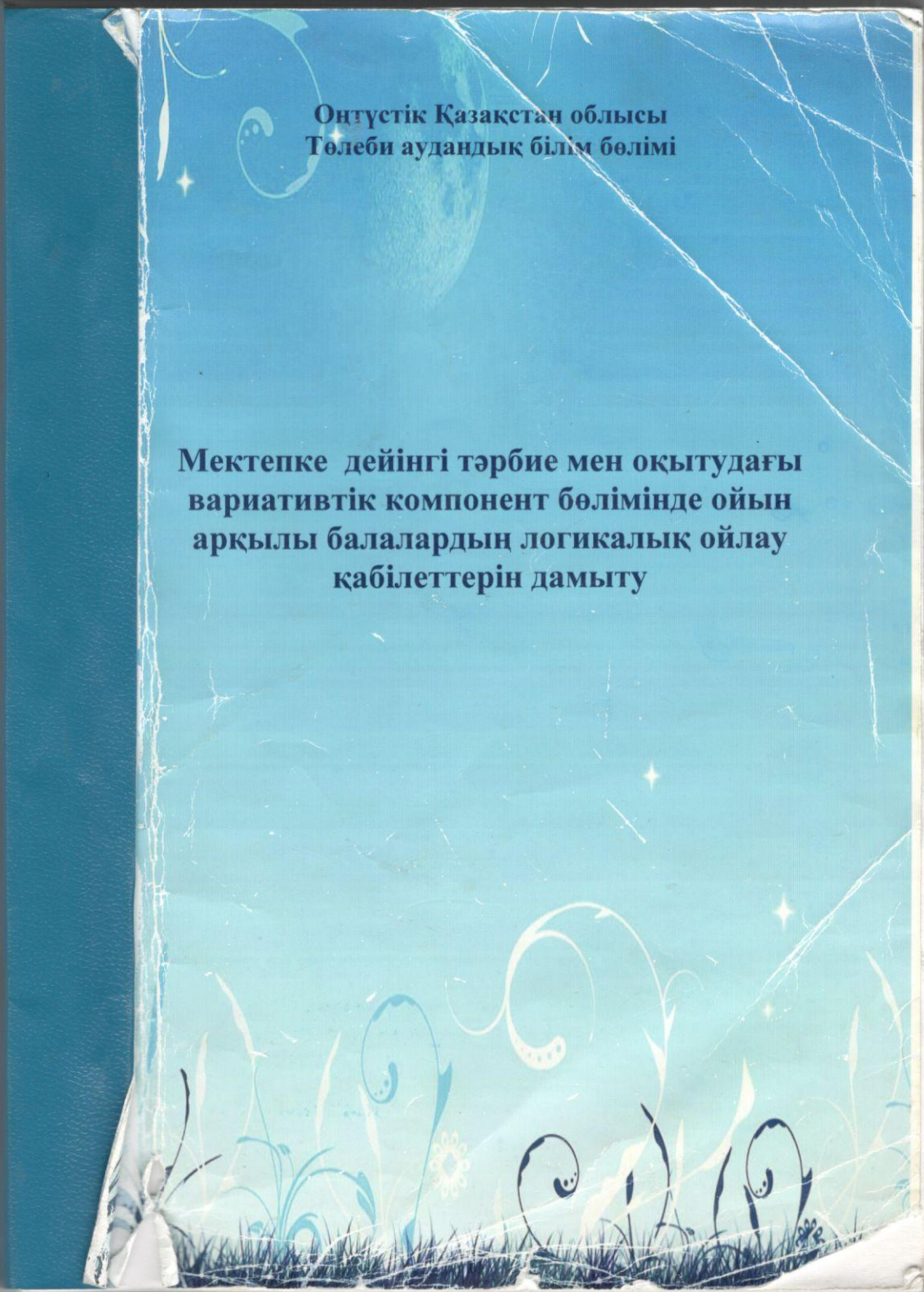




Оңтүстік Қазақстан облысы
Төлеби аудандық білім бөлімі

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудағы
вариативтік компонент бөлімінде ойын
арқылы балалардың логикалық ойлау
қабілеттерін дамыту

Оңтүстік Қазақстан облысы
Төлеби аудандық білім бөлімі

**Мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудағы
вариативтік компонент бөлімінде ойын
арқылы балалардың логикалық ойлау
кабілеттерін дамыту**

Ленгер - 2018жыл

Төлеби аудандық білім бөлімінде қаралып, баспаға ұсынылды.
Қаттама № 3 20.03.2018ж

Ізгі жазғандар:

Түрганова А.

Құрманбекова М.

Бектемирова А.

- Төлеби аудандық білім бөлімінің әдістемелік кабинет меңгерушісі
- Төлеби аудандық білім бөлімінің әдіскері
- Шығармашылық топ мүшесі

Құрастырғандар:

- Асымбекова Қ. - «Қарлығаш» гимназия балалар бақшасының әдіскері
- Оралбекова З. - «Қарлығаш» гимназия балалар бақшасының тәрбиешісі
- Оспанова Қ. - «Қарлығаш» гимназия балалар бақшасының тәрбиешісі
- Суленова А. - «Қарлығаш» гимназия балалар бақшасының тәрбиешісі
- Мырзақұлова З. - «Қарлығаш» гимназия балалар бақшасының тәрбиешісі
- Оразымбетова Д. - «Қарлығаш» гимназия балалар бақшасының тәрбиешісі
- Асанбаева А. - «Қарлығаш» гимназия балалар бақшасының тәрбиешісі
- Тыздықова Ұ. - «Қарлығаш» гимназия балалар бақшасының орыс тілі мұғалімі
- Орунбекова М. - «Қарлығаш» гимназия балалар бақшасының ағылшын тілі мұғалімі

Мектепке дейінгі мекемелердің педагогтарына арналған әдістемелік құралда балаларды вариативтік компонент бөлімінде ойын арқылы балалардың логикалық ойлау кабілеттерін дамыту бойынша оқу тапсырмаларының технологиялық карталары жинақталған.

Әдістемелік құралда вариативтік бөлімге арналған ойын түріндегі оқу тапсырмалары әр топтың балаларының жас ерекшеліктеріне сай яғни, 3,4,5,6 жасар балаларға арналған. Мектепке дейінгі бүлдіршіндерді ойын арқылы балаларды қызықтыра отырып, логикалық ойлау кабілеттерін, ақыл – ойларын, есте сақтау, қабылдау, есту, сезу, көру кабілеттерін және сөздік қорларын, ойлеу кабілеттерін дамыту жолдары қарастырылған

	балалардың естерінде геометриялық фигураларды қалыптастыру	көрсетеді.
Жетекші жөндеуші	Ойынды қорытындылау. Қандай фигураларды тауып үйренгендерін сұрау	Тәрбиешінің сұрақтарына жау береді.

Күтілетін нәтиже:

Білуі: Балалар геометриялық фигураларды біледі

Меңгеруі: Балалар ойынның мақсатын меңгереді

Вариативтік компонент бойынша ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің технологиялық картасы

№2

Білім беру облысы: Таным

Ұйымдастырылған оқу іс-әрекеті: Ойнайық та, ойлайық

Тақырыбы: Қандай фигура жетіспейді?

Мақсаты: Балалардың геометриялық пішіндер туралы ұғымдарын тиянақтап, түстерін ажыратуға, оларға ұқсас заттарды таба білуге үйрету, қиялын дамыту

Сөздік жұмыс: асық

Көрнекіліктер: Геометриялық пішіндер, суреттер

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалар іс-әрекеті
Ынталандыру оятушы	Шаттық шеңбері Балалар шаттық шеңберіне тұрып бір-біріне жылы лебіздерін білдіреді, төрт түрлі шар әкеліп көрсету. Түстеріне қарай тілек айтқызады.	Аспанымыз ашық болсын, деніміз сау болсын, күндей жарқырайық!
Іздену-ұйымдастыру	Жыл мезгілдеріне сипаттама жасату. Балалар мынау қандай шар, түсі қандай, қандай пішінге ұқсайды. Қай жыл мезгілін білдіреді. Жасыл түс көктемнің, жасыл шөптер мен жапырақтардың түсі, қызыл шар ше? Жаз мезгілін білдіреді, жазда жер бетін қызыл гүлдер	Жасыл шар Дөңгелекке ұқсайды Сопакшаға ұқсайды

жабады. дөңгелекке ұқсайды
Ақ түсті шар ше? Қыс мезгілін білдіреді.
Сары шар күз мезгілін білдіреді.
Дұрыс айтасындар.
Қазір бізде қай мезгіл?
Күздің неше айы бар?
Атап беріндерші?
Тапсырма:
Қандай фигура жетіспейді?
Тақтада бірнеше фигуралар ілулі тұрады, оларды натауларын сұрау. Бір бала тақтаға шығады теріс қарап тұрады. Бір екі пішінді алып қояды. Қандай пішін алынғанын табу керек.
Сергіту сәті:
«Он саусақ»
2. тапсырма: Қағазға қарындашпен пішіндерден бейнелер салу.
Дидактикалық ойын
«Ғажайып дорба»
Шарты.: Дорбада асықтар нөмірленген (1,2,3,4) бала асықты алып тақтадағы қай пішінде сол сан жазылғанын табады.

Қыста жер беті аппақ болады

Күз.
Үш
Қыркүйек
Қазан
Қараша

Тапсырманы дұрыс орындауға белсенділік танытады

Пішіндерден бейнелер жасайды

Ойынды қызығушылықпен ойнайды.

Балалардан оқу іс-әрекеті туралы сұрау. Пішіндер мен денелерді сұрап білімдерін тиянақтау.

Сұрақтарға жауап береді.

Күтілетін нәтиже:

Білуі: Геометриялық пішіндер мен денелерді біледі.

Меңгеруі: Пішіндердің айырмашылығын, ұқсас заттарды таба білуін, бір-біріне көмектесе білуді меңгереді.

	Түстері қандай? Көздері неге ұқсайды? Яғни бұл пішінді біз қалай атаймыз? Көшедегі жолдарды салыстыру. (ұзын-қысқа, тар-кең) т.б. Әр пішінге жеке-жеке сипаттама беру. Шуақ шашқан күнге ұқсаймын көбірек, менің атым (дөңгелек) Барлық шатыр ұқсайды тек өзіме, бірден білер құлақ асқан сөзіме (үшбұрыш) Теледидар таныс екен баршаға, ал пішінім ұқсайды ғой шаршыға (шаршы) Сергіту жаттығуы: «Бала, балапап» әні Дидактикалық ойын: «Не өзгерді» Тақтаға 4-5 геометриялық фигураны қойып, балаларға олардың орналасу ретін мұқият, қарап есте сақтауды ұсыну. «Көздерінді жұм дегенде» балалар көздерін жұмады. Балалар көздерін жұмғанда бір-бірінің орнын дереу ауыстырады. Не өзгерді деп сұрайды. Балалар қандай фигура жоқ немесе қайсының орны ауысқанын соны табады. 2. Ғажайып дорба	-кызыл, сары, ж -дөңгелекке Бірге қосылып а Қолдарындағы пішіндерді көрс Ойынға белсене қатысады, Сұрақтарға жауап береді. Дорбадағы асықта алып саны қай пішінде таңбаланы тұрғанын айтады
Жетекші жөндеуші	Балалар біз бүгін қандай пішіндерді қайталадық? Пішіндер туралы не білеміз? Сұрақтар қою арқылы алған білімдерін бекіту.	Тәрбиеші сұрақтарына жауап береді.

Күтілетін нәтиже:

Білуі: Геометриялық пішіндер мен денелерді біледі.

Менгеруі: Оларға ұқсас заттарды таба білуді меңгереді.

Альтернативтік компонент бойынша ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің технологиялық картасы

Оқу беру облысы: Таным
Ұйымдастырылған оқу іс-әрекеті: Ойнайық та, ойлайық
Түрлері: «Көп-аз бір»
Тематикасы: Балаларға заттар тобының «бір» және «бірнеше» терминдерін білуді, ойын арқылы ойлауын дамыту
Негізгі жұмыс: Бір, бірнеше
Қолданбалы іс-әрекеттері: Таратпа суреттер

Әрекет түрлері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалар іс-әрекеті
Таныстыру	Педагог балаларға жұмбақ жасырады. Жұмбақ. Көз, жасты, жылауық, Келе жатыр бір алып Жабырқаса жылайды Жадыраса тарайды -Ол не?	Балалар жұмбақты мұқият тыңдап жауабын шешеді. -Бұлт
Ойын	Балаларға ойын ойнауды ұсынамыз. Себеттегі заттарды шығарып, оларды топтастыруға көмектесіңдер. Бәріміз бірге орындайық. Балалар, сендер қандай ұсыныстар айтар едіңдер? Жиынды ішкі жиындарға бөлуге көмектеседі. Көкөністер, жемістер, тәтті тағамдар, қарбыз. -Біздің қолымызда неше жеміс бар? Олар көппе әлде бірнешеу ме? -Көкөніс, тәтті тағамдар нешеу екен? -Қарбыз туралы не айтуға болады? Қарбыз нешеу екен? Дидактикалық ойындар: Қажетті материалдар: Үлестірмелі заттар немесе суретті карточкалар	Балалар ойынға құлшына кіріседі. Заттарды көкөніс, жемістер, тәтті заттар деп бөлу керектігін айтады. Заттар тобын бір сөзбен атайды. Қарбыздың қандай топқа жататынын айтады. Қарбызды бөліп қояды -ол біреу Сөз арасында «көп» және «бірнеше» сөздерін қолданады

	Ойынның мазмұны: Әр балада он-оннан карточкалар және әр түрлі заттар болады. Үлестірмелі заттарды пайдалана отырып, тәрбиеші «көп» «бір» десе, тек қана бір затты көрсетулері керек. Бұл ойынды керісінше «бір», «аз», «көп» деп айтып та ойнауға болады.	Ойынға бар бал катысып дұрыс береді.
Жетекші жөндеуші	Балаларға ойын - сабаққа қатысқаны үшін балаларға алғыс білдіреді.	Балалар барлық тапсырмаларды орындайды.

Күтілетін нәтиже:

Білуі: «Бір» және «көп», «бірнеше» терминдерін біледі.

Менгеруі: Бір затты көрсетуді, заттарды бір белгісіне қарай топтарға біріктіруді менгереді.

Вариативтік компонент бойынша ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің технологиялық картасы

№6

Білім беру облысы: Таным

Ұйымдастырылған оқу іс-әрекеті: Ойнайық та, ойлайық

Тақырыбы: Сандар әлемі

Мақсаты: Балаларды 1-ден 10-ға дейін тура және кері санауға жұп және сандарды, санның көршісін жыл мезгілін айыра білуге үйрету

Сөздік жұмыс: Ойлау қабілеттерін арттыру

Көрнекіліктер: Суреттер, таяқшалар, карточкалар.

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалар іс-әрекеті
Ынталандыру оятушы	Шаттық шеңбері Арайланып таң атты Алтын шапақ таратты Қайырлы таң балалар Қайырлы таң апайлар М.Әлімбаев	Өлеңді қайталап айтады.
Іздену-ұйымдастыру	Балалар бізге қоян қонаққа келіпті. Оның қолында қорапшасы бар екен. Көтере алмай келе жатқан соң мен оған көмектестім. - Ал қоян бізге не үшін келе жатыр	Қоянмен сәлемдеседі

едін?

- Маған мына тапсырмаларды орындауға көмексесіндерші мені ормандағы аңдар мектебіне қабылдамай қойды. Сандарды білмейсің, геометриялық пішіндерді де ажырата алмайсың уақытты да білмейсің ештеңе білмейсің - дейді!

- Балалар қоянға көмектесеміз бе?

1 - тапсырма

Жыл мезгілдерін ата?

Апта ішінде неше күн бар?

Күз туралы тақпақ айт?

2 - тапсырма

1-ден 10-ға дейін тура және кері сана?

2,4,6,8, сандарының көршісін тап, есептер шығар.

+, -, = амалдарын қолданып жеке карточкаларға есептер шығарту.

3 тапсырма

Логикалық есептер.

1. Қонжық екеу, табаны нешеу?

2. Үш қоянда құлақ қанша?

Сергіту сәті:

Санамақ айту

Құстай қанат қағайық

1,2,3 қанат ұшып алайық

4,5,6,7 анау ауыл шеті

8,9,10 ал қанекей қон.

4 - тапсырма

Геометриялық пішіндерден

сұлбалар құрастыру

5 - тапсырма

Көжек қай суретте доптан алыс?, машинаға жақын тұрғанын көрсет.

Балалар ойындар, тапсырмаларды орындау ұнады ма?

Біз нені қайталадық?

Сандар нешеге бөлінеді екен?

Сұрақтарға жауап береді.

Жыл мезгілдерін атайды.

Апта күндерін айтады.

Санайды.

Сандар тақ және жұп болып бөлінеді.

Математикалық есептерді шығарады.

8

6

Қимылмен көрсетеді.

Пішіндерден суреттер құрастырады.

Балалар тапсырмаларды орындайды. Қоян рахметін айтады.

Өздерінің ойларын жеткізеді.

Күтілетін нәтиже:

Білуі: Сандарды білу, оларды ажыратып, есептер шығаруды біледі.

Меңгеруі: Тапсырманы аяғына дейін орындап, көмек көрсетуі керек екенін меңгереді.

Вариативтік компонент бойынша ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің технологиялық картасы

№7

Білім беру облысы: Таным

Ұйымдастырылған оқу іс-әрекеті: Ойнайық та, ойлайық

Тақырыбы: Қашқан сандар

Мақсаты: Балалардың қызықты ойындарды елестету арқылы қиын болжамдарын дамыту

Сөздік жұмыс: кейіпкер

Көрнекіліктер: ертегі кейіпкерлері, сандар, тапсырма.

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалар іс-әрекеті
Ынталандыру Оятушы	«Жылы лебіздер» айтқызады. -Балалар айтқан тілектерің қабыл болсын!	Күніміз жарық болсын! Деніміз сау болсын! Елімізде тыныштық болсын!
Іздену-ұйымдастыру	-Балалар бізге қонаққа түлкі келіпті. Оның қолында сиқырлы капшығы бар екен. Ол сендерден көмек сұрап келіпті. Маған мына тапсырмаларды орындауға көмектесіңдерші? Өйткені менің сандарым қашып кетті. Балалар түлкіге көмектесеміз бе? Түлкіге сандарды санауға үйретейікші. 1-ден 10-ға дейін тура және кері сана. 2,4,6,8 сандарының көршісін тап, есептер шығар. Карточкалардағы есептерді шығару. Балалармен логикалық есептер орындау 1. Табакта үш алма	Түлкімен сәлемдеу Тура және кері сана береді. Карточкадағы тапсырмаларды орындайды. Логикалық есептер

Қолымда екі алма Болады барлығы неше алма? Түлкінің ойыны: «Байқағыш» Түлкіде қанша құлақ бар? Түлкіде қанша аяқ бар? Түлкінің құлағы ұзынба, аяғы ұзын ба? Жарайсындар балалар.	шығарады. 1,2,3,4,5-бесеу Екеу Төртеу Аяғы ұзын
Балаларға оқу іс-әрекеті туралы сұрақтар қояды.	Өздерінің ойларын жеткізеді.

Күтілетін нәтиже:

Білуі: Сандарды білу, оларды ажыратып есептер шығаруды біледі.

Меңгеруі: Тапсырманы орындап, көмек көрсету керек екенін меңгереді.

Вариативтік компонент бойынша ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің технологиялық картасы

Білім беру облысы: Таным

Ұйымдастырылған оқу іс-әрекеті: Ойнайық та, ойлайық

Тақырыбы: Ұқсасын тап

Мақсаты: Балалардың математикалық ұғымдарын қалыптастыру.

Сөздік жұмыс: бау - бақша

Көрнекіліктер: Әр түрлі заттар, пішіндер

Іс-әрекет кезеңдері	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалар іс-әрекеті
Ынталандыру Оятушы	Шаттық шеңбері Балалар бір-біріне жылы тілектерін айтады. Қонаққа қоян келеді. Балалармен амандасып өзінің келген жұмысын айтады.	Бір-біріне жылы лебіздер білдіреді.

Іздену- ұйымдастыру	Сәлеметсіздерме балалар? Сәлеметсіңбе қоян? Бұнда қайдан жүрсін? Мен мына жемістер мен көкөністерді бау-бақшадан жинап сендерге әкелдім. Бұларда көп дәрумендер бар ғой сендерге пайдасы тиіп қалар. Әрине рахмет. Мен бірақ осы жемістер мен көкөністердің көлемін ажырата алмай тұрмын маған көмектесіңдерші. Алма үлкен екен, қандай пішінге ұқсайды? Қауын- сопақша пішінге ұқсайды. Бәрін талдап шығады. Рахмет балалар сендерге қоян біздің балалардан үйреніп ал, пішіндерді білмейді екенсің. Балалар мына пішіндерді атап берейік. Сергіту сәті. 1,2,3 бойға жинап күш жалқаулықты тастаймыз қолға- қолын ұстаймыз. Дидактикалық ойын. «Ұқсасын тап» Заттарды көрсетеді. Соған ұқсас геометриялық фигураларды табады. Дидактикалық ойын «Артық пішінді тап» Кеңістікті бағдарлау Пішіндерді кеңістікте орналастыру: Оң жақ жоғарыға – үшбұрыш, Сол жақ төменге – төртбұрыш, Сол жақ жоғарыға – сопақша, Ортасына – тіктөртбұрыш. Қоян балалармен қызыға ойнап, коштасып кетеді.	Сәлеметсіз бе? Ия, көмектесемін - Дөңгелекке - үшбұрышқа - конуска Сәбіз- үшбұрыш ұқсайды. Геометриялық де конуска ұқсайды. - Сопақшаға Сергіту сәтін кимылмен көрсете Кеңістікті бағдарла отырып, пішіндерді орнына қояды.
------------------------	---	--

Балалардан ойын атқылы өтілген оқу іс-әрекеті туралы сұрап, сұрақтар қоя отырып қорытынды жасау.	Балалардан ойын атқылы өтілген оқу іс-әрекеті туралы сұрап, сұрақтар қоя отырып қорытынды жасау.	Сау бол, қоян Сұрақтарға жауап береді.
--	--	---

Нәтиже:

Геометриялық пішіндерді, денелерді ажырата біледі.

Оларды ажырата алып, оларға ұқсас заттарды табуы менгерелі.

Анативтік компонент бойынша ұйымдастырылған оқу іс-әрекетінің технологиялық картасы

Беру облысы: Таным

Ұйымдастырылған оқу іс-әрекеті: Ойнайық та, ойлайық

Екінші қолымда нешеу?

Логикалық ойын есептер шығару арқылы баланың білім –

арттыру

Бірлік

Суреттер, ойыншықтар

Тәрбиешінің іс-әрекеті	Тәрбиешінің іс-әрекеті	Балалар іс-әрекеті
Шаттық шеңбері Арайланып таң атты Алтын шапақ таратты Қайырлы күн балалар! -Армысың қайырымды аспан ата! -Армысың қайырымды жер ана!		Шаттық шеңберін құрады. Балалар бір-біріне жақсы тілектер айтады.
Армысың шұғылалы алтын күн! -Бәріміз күндей жарқырайық! -Бәріміз тату дос болайық Ендеше балалар осы сандардың құпиясын шешейік. Логикалық есептер шығару	1. Қонжық екеу Табаны нешеу? (8) 2. Үш қоянда құлақ қанша? (6) 3. Алма ағашында 6 алма өсіп	Балалар логикалық есепті шығаруға өте жақсы қатыстындар